

Ref. nr.	Label	Onderwerp	Vraag	Antwoord
1	Inkoop	Prijzenblad	Om een level playing field te creëren en manipulatieve / strategische inschrijvingen te voorkomen, verzoekt inschrijver u om het prijzenblad dusdanig aan te passen, dat elke inschrijver de netto prijs per licentie in dient te vullen, plus een aparte cel waar elke inschrijver het opslagpercentage moet invullen. Graag uw akkoord.	Voor de categorieën Microsoft 365 en de overige Microsoft Licenties dient Inschrijver een Netto jaarprijs per licentie op te geven. Voor de categorie optioneel dient Inschrijver een opslagpercentage op te geven.
2	Inkoop	Prijzenblad	Inschrijver verzoekt aanbestedende dienst het prijzenblad aan te passen op het volgende: de prijzen voor jaar 1, jaar 2 en jaar 3 voor M365 E3 kunnen niet ingevuld worden, de cellen zijn beveiligd. Graag uw akkoord.	Aanbestedende dienst gaat akkoord met uw verzoek, er is een aangepast prijzenblad geupload in Tenders. U dient het Bijlage 4 Prijsinvulformulier EA Microsoft Licenties v2 te gebruiken voor uw inschrijving.
3	Inhoud	Microsoft prijslijst	Kunt u bevestigen dat u met de terminologie “de prijs conform de Microsoft brutoprijslijst minus korting” bedoelt: prijspeil juni 2021, Nederlandse Microsoft-prijslijst, level D, waarvan VNG-korting nog afgetrokken moet worden? Graag uw bevestiging.	Aanbestedende dienst wenst voor de intiele bestelling netto prijzen (incl. alle mogelijke kortingen) te ontvangen. Op welke prijslijst de brutoprijzen zijn gebaseerd is aan de inschrijver. De optionele onderdelen worden gebaseerd op de meest actuele Microsoft prijslijst op het moment dat de optionele onderdelen worden uitgevraagd.
4	Inhoud	Microsoft Enterprise Subscription Agreement	Is aanbestedende dienst bewust van het feit dat er niet verder afgeschaald kan worden dan de minimale instapvereisten voor een Microsoft Enterprise Subscription Agreement? Graag uw bevestiging.	Ja, daar is Aanbestedende dienst zich van bewust.
5	Inhoud	VNG Framework	Is aanbestedende dienst zich er van bewust dat om in aanmerking te komen voor de commerciële voorwaarden van het VNG-framework, zij minimaal 90% van haar users dient te licenseren met M365 E3? Graag uw bevestiging.	Ja, dat kunnen wij bevestigen.
6	Inkoop	Eisen	Inschrijver ontvangt geen offerte van Microsoft, Microsoft werkt met maandelijkse prijslijsten. Bovendien worden de prijzen van de door u uitgevraagde producten, vastgezet voor de contractperiode bij het aangaan van een nieuw Microsoft-contract. Inschrijvers zijn niet gerechtigd, conform standaard LSP-afspraken tussen Microsoft en LSP, deze prijslijsten te delen. Inschrijver u daarom verzoekt dat specifieke onderdeel uit eis 11 uit PvE te schrappen. Graag uw akkoord.	Eis 11 ziet alleen toe op de licenties die optioneel gedurende de looptijd van de overeenkomst kunnen worden uitgevraagd. Inschrijver dient alle kortingen die in het kader van promo's en inkoopvolume door inschrijver worden behaald 1-op-1 door te geven aan de aanbestedende dienst. Het is toegestaan dat Inschrijver dit op een andere manier onderbouwd, mits volledig transparant is hoe de prijs tot stand komt.
7	Inhoud	Roadmap	Hoe ziet de IT-roadmap van aanbestedende dienst eruit voor de komende 3 jaar met betrekking tot Microsoft? Graag uw onderbouwde reactie.	Aanbestedende dienst is op dit moment de Roadmap voor Microsoft applicaties aan het opstellen. In de komende drie jaren is, op dit moment, de verwachting dat de optionele onderdelen onder deze overeenkomst zullen worden afgenomen.
8	Inkoop	gestanddoeningstermijn	Een gestanddoeningstermijn van 90 dagen is buitenproportioneel. Aangezien Microsoft maandelijks haar prijzen wijzigt, verzoekt inschrijver u de gestanddoeningstermijn te wijzigen naar 30 dagen. Graag uw bevestiging.	De gestanddoeningstermijn voor deze aanbesteding wordt verkort naar 60 dagen. Het is de Aanbestedende dienst onduidelijk waarom 60 dagen disproportioneel is. De reden daarvoor is dat vanaf het moment van inschrijving de inschrijvingen beoordeeld dienen te worden en vervolgens de voorgenomen gunningsbrief verstuurd dient te worden. Daarna gaat de bezwaartermijn van 20 dagen pas lopen. Mocht ergens een vertraging opgelopen wordt, dan blijven de inschrijvingen geldig, gelet op de gestanddoeningstermijn van 60 dagen.

9	Juridisch	Algemene inkoopvoorwaarden artikel 13	In de Algemene inkoopvoorwaarden artikel 13 stelt u dat de aansprakelijkheid is beperkt tot een bedrag van €1.250.000,- per gebeurtenis. Hierbij geeft u geen beperking van de hoeveelheid gebeurtenissen per jaar weer. Dit resulteert in een onbeperkte aansprakelijkheid waar inschrijver zich niet voor kan verzekeren. Hiermee loopt inschrijver een disproportioneel hoog financieel risico. Het is de markt gebruikelijk om de aansprakelijkheid te beperken tot een bedrag van €2.500.000,- per jaar. De Gids Proportionaliteit schrijft in 3.9.1.1 (voorschrift 3.9D, punt 2) voor dat de aanbestedende dienst rekening dient te houden met de risico's die aanbestedende dienst daadwerkelijk loopt én met de gebruikelijke aansprakelijkheidseis in de betreffende branche of voor de opdracht naar aard en omvang. Wij verzoeken u om de aansprakelijkheid per jaar te beperken tot een bedrag van €2.500.000,-. Gaat u hiermee akkoord? Indien niet, graag uw motivatie.	De aansprakelijkheid wordt aanvullend beperkt tot twee gebeurtenissen per jaar.
10	Juridisch	Verwerkersovereenkomst artikel 7.2	Een oneindige geheimhoudingsplicht is onredelijk bezwarend jegens Inschrijver. Inschrijver verzoekt u daarom op te nemen dat geheimhouding nog drie (3) jaar geldt na beëindiging van deze Verwerkersovereenkomst. Daarbij komt dat persoonsgegevens volgens de AVG moeten worden gewist indien zij geen doel meer dienen.	Nu de concept verwerkersovereenkomst in zijn geheel vervalt (zie antwoord op vraag 20), behoeft deze vraag geen beantwoording meer.
11	Juridisch	Verwerkersovereenkomst artikel 7.1	Inschrijver verzoekt het volgende op te nemen in deze verwerkersovereenkomst: "Verwerkingsverantwoordelijke bepaalt of en zo ja hoe lang gegevens bewaard moeten blijven. Op eerste schriftelijke verzoek van Verwerkingsverantwoordelijke zal Verwerker alle aan haar gegeven persoonsgegevens door Verwerkingsverantwoordelijke verwijderen."	Nu de concept verwerkersovereenkomst in zijn geheel vervalt (zie antwoord op vraag 20), behoeft deze vraag geen beantwoording meer.

12	Juridisch	Verwerkersovereenkomst artikel 6.1	Nu in de hoofdoorvereenkomst geen beperking is opgenomen, is de aansprakelijkheidsverplichting in deze verwerkersovereenkomst onbeperkt. Op grond van art. 82 lid 5 AVG kunnen partijen onderling een schadevergoeding op elkaar verhalen. Verantwoordelijke en Verwerker kunnen onderling dus wél een beperking van aansprakelijkheid afspreeken in een verwerkersovereenkomst. Uit de AVG blijkt immers niet dat dit niet kan. In een Verwerkersovereenkomst kan hiertoe een aansprakelijkheidsbeperking worden opgenomen die geldt in geval van schending van privacywetgeving of de Verwerkersovereenkomst, ten aanzien van schadevergoeding naar de andere partij toe. Inschrijver acht daarom een ongelimiteerde aansprakelijkheidsbepaling disproportioneel en in strijd met voorschrift 3-9 D lid 1 Gids Proportionaliteit. Met name ook gezien het feit dat voor zover er sprake is van een verwerkersrelatie, dit slechts een beperkt deel van de opdracht bevat. Bij het bepalen van limitering van aansprakelijkheid moet men, volgens voorschrift 3-9 D lid 2 Proportionaliteit, kijken naar de daadwerkelijke risico's die de aanbestedende dienst loopt en wat de gebruikelijke aansprakelijkheidseis is in de betreffende branche. Gezien het in onderhavige aanbesteding om reselling van software gaat en de verwerking, indien hier al sprake van is, op normale persoonsgegevens ziet in plaats van bijzondere persoonsgegevens, zijn de daadwerkelijke risico's die de aanbestedende dienst loopt beperkt. Derhalve verzoekt Inschrijver de aansprakelijkheid als volgt te beperken: a. de aansprakelijkheid van Verwerker, voor zover deze door zijn aansprakelijkheidsverzekering wordt gedekt, is beperkt tot het bedrag van de door de verzekeraar gedane uitkering; b. indien de verzekeraar in enig geval niet tot uitkering overgaat of schade niet door de verzekering wordt gedekt, is de aansprakelijkheid van Verwerker beperkt tot €1.000.000 per claim/per verzekeringsjaar.	Nu de concept verwerkersovereenkomst in zijn geheel vervalt (zie antwoord op vraag 20), behoeft deze vraag geen beantwoording meer.
----	-----------	------------------------------------	---	---

13	Juridisch	Verwerkersovereenkomst artikel 5.1	De verwerker is verplicht om de verwerkingsverantwoordelijke zonder onredelijke vertraging te informeren zodra hij kennis heeft genomen van een inbreuk in verband met persoonsgegevens (art. 33 lid 2 AVG). Dit houdt in dat het informeren zo spoedig mogelijk dient plaats te vinden. Kan de aanbestedende dienst bevestigen dat de termijn van 24 uur ingaat na ontdekking en dat het enkel gaat om het informeren van de verwerkingsverantwoordelijke over de ontdekking. Het is aan de verwerkingsverantwoordelijke vervolgens om een beoordeling van de inbreuk te maken, inhoudende of de inbreuk in verband met persoonsgegevens een risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen. Indien de aanbestedende dienst hier niet mee akkoord gaat en wanneer de verplichting bij Verwerker ligt om alle informatie te verzamelen, kan de aanbestedende dienst de termijn dan aanpassen naar 48 uur? De verwerkingsverantwoordelijke heeft volgens art. 33 lid 1 AVG de verplichting om binnen 72 uur melding te maken bij de toezichthoudende autoriteit. Dit geeft de aanbestedende dienst voldoende ruimte.	Nu de concept verwerkersovereenkomst in zijn geheel vervalt (zie antwoord op vraag 20), behoeft deze vraag geen beantwoording meer.
14	Juridisch	Verwerkersovereenkomst artikel 4.5	Op basis van dit artikel is Inschrijver tevens gehouden vergelijkbare afspraken te maken betreffende de verwerking van persoonsgegevens onder de verwerkingsovereenkomst. De afspraken die leveranciers maakt met haar subverwerkers zijn veelal aan geheimhouding onderhevig, zodat Inschrijver in die gevallen geen inzage kan geven in de overeenkomst met de subverwerkers. Voorts zal in sommige gevallen gebruik worden gemaakt van oplossingen waarbij de subverwerker haar verplichtingen in "standaard" voorwaarden heeft opgenomen (bijv. een hosting provider) waardoor deze niet 1-op-1 zullen aansluiten bij de bepalingen zoals vermeld in deze verwerkersovereenkomst, om welke reden Inschrijver alsdan niet kan toezeggen dat dezelfde verplichtingen worden opgelegd aan de subverwerker. Indien de aanbestedende dienst twijfelt aan een ingeschakelde subverwerker, dan kan er onderbouwd bezwaar worden gemaakt en eveneens middels het auditrecht door een onafhankelijke derde een onderzoek laten uitvoeren. Deze onafhankelijke derde zal inzage krijgen in alle voor het onderzoek relevante data, waaronder desgewenst de overeenkomst tussen Inschrijver en haar subverwerker. Is de aanbestedende dienst bereid de bepaling dienovereenkomstig te wijzigen?	Nu de concept verwerkersovereenkomst in zijn geheel vervalt (zie antwoord op vraag 20), behoeft deze vraag geen beantwoording meer.

15	Juridisch	Verwerkersovereenkomst artikel 4.5	Inschrijver erkent het recht van de aanbestedende dienst om bezwaar te maken tegen het aanstellen van onderaannemers. Dit volgt namelijk uit artikel 28 lid 2 AVG. Echter, een oneindige bezwaartermijn is onredelijk bezwarend tegenover Inschrijver. Het is daarom dat Inschrijver aan de aanbestedende dienst vraagt om een bezwaartermijn op te nemen van maximaal 14 dagen, na kennisgeving. Volgens Inschrijver is een bezwaartermijn noodzakelijk, omdat Inschrijver anders wordt beperkt in de besluitvorming t.a.v. de inrichting van haar bedrijfsprocessen en partnerships, hetgeen niet wenselijk is.	Nu de concept verwerkersovereenkomst in zijn geheel vervalt (zie antwoord op vraag 20), behoeft deze vraag geen beantwoording meer
16	Juridisch	Verwerkersovereenkomst artikel 4.4	Medewerkers van Inschrijver zijn aan geheimhouding gebonden via een geheimhoudingsclausule in de arbeidsovereenkomst. Inschrijver gaat ervan uit dat de aanbestedende dienst dit voldoende acht. Zo nee, dan wordt verzocht haar standpunten duidelijk te motiveren.	Nu de concept verwerkersovereenkomst in zijn geheel vervalt (zie antwoord op vraag 20), behoeft deze vraag geen beantwoording meer.
17	Juridisch	Verwerkersovereenkomst artikel 4.3	De aanbestedende dienst vraagt om Microsoft software. Nu Microsoft een Amerikaanse partij is, gaat Inschrijver ervan uit dat de aanbestedende dienst ermee rekening heeft gehouden dat gegevensverwerking buiten de EER zal plaatsvinden. Kan de aanbestedende dienst aangeven of dit het geval is en hoe zij tegen deze gegevensverwerking buiten de EER aankijkt, mede gelet op de Schrems II uitspraak?	Nu de concept verwerkersovereenkomst in zijn geheel vervalt (zie antwoord op vraag 20), behoeft deze vraag geen beantwoording meer.
18	Juridisch	Verwerkersovereenkomst artikel 4.2	Gezien de impact van een audit en het lage risicoprofiel van de gegevensverwerking, zou Inschrijver het auditrecht dat aan de aanbestedende dienst toekomt graag beperken tot maximaal eenmaal per jaar, dan wel in die situatie dat er een aantoonbaar vermoeden bestaat dat Inschrijver haar verplichtingen uit hoofde van de verwerkersovereenkomst niet of niet naar behoren nakomt. Daarbij wenst Inschrijver overeen te komen dat het uitvoeren van een audit de normale bedrijfsvoering van Inschrijver niet mag verstoren en wenst Inschrijver tijdig op de hoogte te worden gebracht, minimaal 30 dagen voorafgaand aan het uitvoeren van de audit.	Nu de concept verwerkersovereenkomst in zijn geheel vervalt (zie antwoord op vraag 20), behoeft deze vraag geen beantwoording meer.
19	Juridisch	Verwerkersovereenkomst artikel 4.1	Inschrijver hanteert een eigen technisch en organisatorisch maatregelendocument (TOM) waaruit de door haar genomen beveiligingsmaatregelen blijken. Gaat de aanbestedende dienst ermee akkoord de TOM van Inschrijver toe te voegen als Bijlage 2?	Nu de concept verwerkersovereenkomst in zijn geheel vervalt (zie antwoord op vraag 20), behoeft deze vraag geen beantwoording meer.

20	Juridisch	Verwerkersovereenkomst artikel 3.1	Het risico van het ondertekenen van een verwerkersovereenkomst indien Inschrijver eigenlijk helemaal geen verwerker is conform het bepaalde in art. 4 lid 8 AVG, is dat in de verwerkersovereenkomst vaak wordt vastgelegd dat Verwerker de persoonsgegevens niet voor zijn eigen doeleinden mag verwerken. Maar op het moment dat Inschrijver helemaal geen verwerker is, maar volgens de AVG als zelfstandig verwerkingsverantwoordelijke dient te worden gekwalificeerd, verwerkt Inschrijver persoonsgegevens voor eigen doeleinden. Inschrijver zal deze verplichting dan dus niet na kunnen komen, met alle (juridische) gevolgen van dien. Het van toepassing verklaren van een verwerkersovereenkomst, terwijl deze conform de AVG niet noodzakelijk is, is daarmee onredelijk bezwarend jegens Inschrijver. Wij verzoeken u om de verwerkersovereenkomst niet van toepassing te verklaren. Gaat u hiermee akkoord?	Aanbestedende dienst gaat akkoord met het niet van toepassing verklaren van de verwerkersovereenkomst. Het is Microsoft die in het kader van de uitvoering van deze opdracht verwerker is, en niet Leverancier. De concept verwerkersovereenkomst en paragraaf 7.3 van het Beschrijvend document komen daarom te vervallen. Aanbestedende dienst past daarnaast de desbetreffende artikelen in de concept (hoofd)overeenkomst hierop aan.
21	Juridisch	Verwerkersovereenkomst	Inschrijver vraagt zich af in hoeverre zij als “verwerker” in de zin van art. 4 lid 8 AVG kan worden aangemerkt. De scope van de aanbesteding ziet op de levering van software in de cloud, incl. ondersteunende diensten, namelijk: support op licenties. In ieder geval is duidelijk dat Inschrijver optreedt als “reseller” van software in de cloud, hetgeen betekent dat Inschrijver niet optreedt als cloud-provider en dus ook niet de cloud beheert. In principe ontvangt Inschrijver geen persoonsgegevens van de aanbestedende dienst, aangezien Inschrijver geen inzage heeft in de portalen van Microsoft. U geeft uw persoonsgegevens direct door aan Microsoft. Inschrijver zit hier dus niet tussen. Nu is het mogelijk dat Inschrijver mogelijk in contact komt met uw persoonsgegevens, bijvoorbeeld wanneer u ons vraagt een probleem op te lossen. Als dat gebeurt dan is sprake van een verwerking aangezien een raadpleging van persoonsgegevens ook een verwerking is. Dit volgt uit art. 4 lid 2 AVG. Echter, het enkele feit dat wij verwerken, maakt ons nog geen verwerker in de zin van art. 4 lid 8 AVG. Voor het in art. 4 lid 8 AVG gedefinieerde begrip “verwerker” worden namelijk meer eisen gesteld. Een verwerker is namelijk een orgaan dat ten behoeve van de verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt. Anders gezegd: (i) de opdracht moet expliciet gericht zijn op het verwerken van persoonsgegevens en gaat dus niet over een opdracht waarbij de verwerking van persoonsgegevens bijzaak is; (ii) er is een instructie om de persoonsgegevens te verwerken en om die gegevens op een specifieke manier te verwerken en gaat het dus om het verwerken van data of de inhoud van die data. Volgens Inschrijver is hiervan geen sprake, maar hebben wij het over een	Zie het antwoord op vraag 20.

22	Juridisch	Verwerkersovereenkomst	Verzoek aan de aanbestedende dienst om de verwerkersovereenkomst te laten prevaleren boven de product- en dienstenovereenkomst (hoofdovereenkomst) bij strijdigheid ter zake van instructies in het kader van verwerking van persoonsgegevens.	Nu de concept verwerkersovereenkomst in zijn geheel vervalt (zie antwoord op vraag 20), behoeft deze vraag geen beantwoording meer.
23	Juridisch	Verwerkersovereenkomst	Inschrijver verzoekt de aanbestedende dienst om afwijkingen naar aanleiding van de Nota's van Inlichtingen te verwerken in deze verwerkersovereenkomst. Indien de aanbestedende dienst hiermee niet akkoord gaat, dan verzoekt Inschrijver de aanbestedende dienst de Nota's van Inlichtingen te doen prevaleren ten opzichte van alle overige documenten waaronder deze verwerkersovereenkomst.	Voor zover de aanbestedende dienst voorstellen uit de Nota's van inlichtingen overneemt vindt u die terug in de (hoofd)overeenkomst.
24	Inkoop	Prijzenblad	Bij het invullen van het prijzenblad hebben we geconstateerd dat kolom E,F en G van regel 16 is beveiligd. Hierdoor kunnen we het prijzenblad niet volledig invullen. Wij verzoeken u om ons van een aangepast prijzenblad te voorzien.	Aanbestedende dienst gaat akkoord met uw verzoek, er is een aangepast prijzenblad geupload in Tendered. U dient het Bijlage 4 Prijsinvulformulier EA Microsoft Licenties v2 te gebruiken voor uw inschrijving.